

Společné stanovisko:

K úspěšnému zvládnutí integrace uprchlíků potřebujeme centrální řídicí tým a digitální nástroje

*Integrace velkého množství cizinců, kteří na území České republiky v těchto dnech přichází v důsledku války na Ukrajině, je výzvou, jejíž úspěšné zvládnutí vyžaduje systémové nadresortní řízení - úzkou, efektivní a dlouhodobou koordinaci nejméně resortů financí, vnitra, školství, práce a sociálních věcí, zdravotnictví a místního rozvoje s regiony a občanskou společností. Je totiž třeba předpokládat, že množství cizinců hledajících v České republice ochranu před válečným konfliktem bude dále narůstat a že jejich pobyt na našem území není krátkodobou záležitostí. Úspěšnost integrace bude záviset na **včasné přípravě, koordinaci řízení integrační politiky a především na kvalitě a spolehlivosti informací.***

Proč je to potřeba?

- Kromě počtu vydaných víz nemáme žádné jiné ucelené informace o příchozích.**
O těchto osobách však potřebujeme vědět základní informace důležité pro následnou práci s nimi a pro prevenci vyloučení ze systémů podpory, ale i informace nezbytné ke strategickému řízení integrace (kvalifikace, zdravotní obtíže, zajištěnost ubytování, předpoklad setrvání v ČR...).
- Údaje o možnostech ČR integraci zvládat jsou kusé a nespolehlivé.**
Nemáme např. přesnou veřejně sdílenou představu o absorpčních kapacitách vzdělávacího systému, natož o ubytovacích kapacitách v regionech.
- Vysoká informovanost je nezbytná pro maximální efektivizaci "samořízení" integrace.**
Stát potřebnými informacemi (o kapacitách, nabídkách práce...), které je nutné poskytovat veřejnosti a zejm. uprchlíkům nedisponuje (na jednom místě), natož aby je dokázal veřejně online poskytovat a tím usměrňovat migraci do regionů.

Domníváme se proto, že je zcela nezbytné, kromě operativního krizového řízení, přistoupit i k paralelnímu nastavování systémových řešení:

→ ustanovit **centrální koordinační tým pro integraci uprchlíků**, který bude

- nadresortně řídit integrační politiku**
tým s vlastním rozpočtem zodpovědný za koordinaci, nastavování a implementaci integrační politiky napříč resorty i za její jednotnou komunikaci, a to včetně koordinace změn právních předpisů a příslušných procesů uvnitř jednotlivých ministerstev a případně i za realizaci dílčích nadresortních projektů - zajištění propojení centrálních databází; dohled, řízení a podpora naplňování vládní strategie; budování agendového systému krizového řízení...;
- dodávat analytické podklady**
část týmu zodpovědná za to, že integrační politika bude postavena a řízena na podkladě kvalitních informací, což zahrnuje mimo jiné zodpovědnost za vytváření (otevřených) odpovídajících zdrojů informací, průběžnou evaluaci integrační politiky, její správné nastavení a předávání těchto informací vládě tak, aby mohla kvalifikovaně rozhodovat o strategických otázkách; primárním úkolem bude

vytvoření katalogu životních situací uprchlíka a návrhy změn právních předpisů a redesignu existujících služeb;

3. koordinovat aktivity veřejnosti i samospráv a integrovat expertní doporučení

část týmu bude zajišťovat koordinaci aktivit neziskového sektoru a krajů a současně bude zprostředkovávat expertní vstupy od **mezioborového expertního panelu** a jeho tematických pracovních skupin (sociální integrace, vzdělávání, design služeb, strategická komunikace...).

(*Tým zřejmě při Úřadu vlády, v jehož čele bude osoba přímo podřízená předsedovi vlády a jehož členy budou osoby delegované z jednotlivých resortů s dostatečným vlivem na jejich chod (poradci, političtí náměstci), aby dokázali zajistit realizaci jednotné integrační politiky skrze odpovědné resorty. Členy budou též legislativci, IT experti a analytici schopní zajistit, že integrační politika bude skutečně "evidence based", a v neposlední řadě koordinátoři, kteří zajistí úzkou koordinaci s regiony, obcemi, občanskou společností i expertní a akademickou sférou a dokážou získávat a zpracovávat jejich podněty.)

→ vybudovat **digitální nástroje pro řízení uprchlické krize**, tedy

1. digitální identitu uprchlíka

která mu umožní využívat služeb e-governmentu, ověřeně komunikovat online s úřady a státu poskytnout nezaměnitelný identifikátor; identita se zřizuje automaticky při "registraci"; součástí identity je i zřízení datové schránky (současně by mělo dojít k její úpravě směrem k e-mailovému klientu);

2. registr uprchlíků

jehož základem budou údaje ze vstupního dotazníku (kontaktní údaje, zdravotní anamnéza - očkovanost apod.);

3. centralizaci klíčových databází a jejich promítnutí do mapy na web

klíčové databáze, z nichž některé bude třeba dobudovat a pravidelně aktualizovat, jsou zejm. databáze ověřených ubytovacích kapacit (integrace HUMPO + krajských databází), databáze reálných kapacit školských zařízení (ad hoc výkaz MŠMT), databáze dostupných pracovních míst (Úřady práce) a databáze dostupných kapacit zdravotnických zařízení;

4. jednotnou komunikační aplikaci pro uprchlíky se státem

skrze niž bude možné realizovat sběry dat včetně výzkumných šetření a zasílat informace uprchlíkům (cílené např. podle charakteristik).

(*Optimálně pověřit těmito úkoly NAKIT, přičemž koordinaci s resorty zajistí centrální řídicí tým. Vláda má v době nouzového stavu také mimořádné možnosti k rychlému zavádění potřebných opatření.)

Při budování centrálního řídicího týmu, mezioborového expertního panelu i digitálních nástrojů i při formulaci, implementaci a vyhodnocování integrační politiky nabízíme vládě pro bono **pomocnou ruku**.

Aspen Institute CE, České priority, Česko.Digital, Hlídač státu, Nadace OSF, Rekonstrukce státu, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, Nadační fond Eduzměna, Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty, Nadace České spořitelny, Učitel naživo